

Oponentský posudek bakalářské práce Martina Douchy **PLAY WITH ME!**

Martin Doucha ve své bakalářské práci reflektuje svůj dosavadní pobyt na Katedře autorské tvorby a pedagogiky, snaží se popsat vznik představení a autorských prezentací, konfrontovat nabyté zkušenosti s normami, které v prostoru katedry vnímá, a vstoupit do polemiky s některými koncepty autorství. Sám k tomu v Závěru říká: „Jediné, co chci, je vyvolat diskuzi, v klidu se o věcech pobavit, nejen snad u státnic. V tom spatřuji i smysl psaní bakalářské práce na KATaPu – utřídění myšlenek, reflexe toho, co jsem si na katedře a díky ní uvědomil, a možnosti, které z toho plynou.“ (str. 81)

Diskuze může začít rovnou u tohoto výroku. Spíše než o utřídění myšlenek bychom zde měli mluvit o jejich sumarizaci. Martin Doucha píše živě a jaksi bezstarostně, myšlenky řadí asociativně, přeskakuje mezi tématy i rovinami, veškeré informace filtruje skrze sebe, nesnaží se o akademickou objektivitu. Bylo-li by třeba pojmenovat výsledný tvar, snad by bylo možné užít nálepky testament: jako by chtěl Martin na jeden zátaž dořít a dovysvětlit všechno, co mu za uplynulé tři roky leží na srdci. V tom tkví hlavní síla textu, zároveň jistá rizika – Martin je osobně zaangażován v tom, co říká, je hnán stále kupředu a jaksi mimochodem komentuje a podotýká, snad i provokuje k diskuzi a konfrontaci. Případné třídění a systematizace by mohly nastat jako další krok, ale určitě ne při tak obrovské šíři záběru. Množství témat, určitá rozptýlenost a těkavost sebou místý přináší nepřesnosti a mělkost pohledu, občas vyložená nedorozumění a protimluvy. Jen pro příklad, v kapitole o představení „Play with me!“ popisuje rozdíly v uvedení kusu v různých prostorech: „Vyhovoval nám (Řetízek), protože je to prostor menší než divadlo Disk a je to blackbox, tudíž **simuluje** prostředí půdy.“ (str. 27) Na téže straně se dočítáme, že „Cross Club byl jiný případ. Velikostně sice hrací prostor připomínal Skautský institut i Řetízek, ale **simuloval** opravdové prostředí domova hraček. Je to totiž půdní prostor!“

Pasážím, kde se Martin soustředí na popis přípravy a provedení představení a prezentací, není kromě občasné překotnosti a nesystematičnosti mnoho co vytknout. Ty tvoří většinu textu a poskytují zajímavý vhled do tvůrčí dílny mladého divadelníka. Martin je pozorný a vnímavý pozorovatel a vypráví ne vždy logicky, ale povětšinou přesvědčivě. I když i zde občas zůstává na půl cesty, když informuje, že „při hledání pohybu nás Nhung s Olgou natáčely, abychom se pak na videa mohli zpětně podívat a zjišťovat, co fungovalo a co ne.“ (str. 16) Čtenář by se nejspíš rád dozvěděl, co tedy fungovalo a jaká kritéria tuto funkčnost podmiňovala, ale popis využití videotechniky tímto konstatováním končí.

Rozpaky naopak vzbuzují pokusy o vyvozování obecnějších závěrů, jako na straně sedmatřicáté, kde se dovidáme, že „vždyt' i v běžném životě naše chování ovlivňují situace, do kterých se dostáváme a které odhalují naše smýšlení a pocity.“ S takovou tezí se dá těžko polemizovat, ale pochybovat můžeme o jejím informačním náboji.

Další charakteristikou Martinova psaní je otevřenost a upřímnost, někde chtěná až demonstrována, tu a tam mimoděčná, například v kapitole o konceptech autorství. Martin cituje Ivana Vyskočila: „...Protože pokud tím člověk neprojde, pokud to neumí a pokud sám nezjistí, že to není to, co chce dělat, tak je diletant. A stavět kritiku na diletantismu je nekulturní. Můžete se posmívat, čemu chcete, můžete bagatelizovat, co chcete, ale nepochází to z poznání, jen z určitého dojmu.“ A tato kapitola je uvedena Martinovými slovy: „Je to názor (Vyskočilův) zajímavý a jistě podnětný, rád bych ho však v mezích slušnosti a úcty k autorovi rozporoval s tím, jak to vidím já ze svého mladého a možná naivního úhlu pohledu. Upozorňuji tedy předem, že se jedná o ryze subjektivní optiku opřenou pouze o vlastní zkušenost, vlastní interpretaci a vlastní dojem. Tím však nechci shazovat určitou závažnost a relevantnost svého sdělení, za kterým si plně stojím.“

Svou nebojácnou přímou Martin ukazuje například v komparaci procesu zkoušení „Play with me!“ s hodinami herecké propedeutiky, kde bez dalšího vysvětlování prohlásí, že „na hodinách jsme se měli pokoušet hledat vlastní témata a snažit se pracovat ve skupině. To se bohužel nedařilo, jelikož

jsme, dle mého názoru, nebyli přesvědčivě pedagogicky vedeni. (...) Vznikaly tak nelogické, trapné a často i vulgární pseudotvary bez přesahu, které s původním dílem i osobitým autorstvím každého z nás neměly prážádnou spojitost.“ (str. 10-11) Vezmeme-li v potaz, že kapitola „Play with me!“ má rozsah dvaadvacet stran, zasloužila by si poznámka o neuspokojivém dojmu ze školního předmětu aspoň náznak argumentace. V předložené podobě se dá mluvit spíš o plivnutí, jaké do bakalářské práce sotva patří.

Naopak zajímavou mimoděčnou sebereflexí je třeba výrok ze strany osm: „Raná fáze zkoušení od nás vyžadovala trpělivost a aktivitu. Vyzkoušel jsem si, jaké to je pracovat nad rámec svých povinností. Zkoušky bývaly po skončení výuky na katedře, bylo tedy nutné najít sílu a energii a na zkoušku dorazit.“ Člověk by si málem myslel, že „nad rámec povinností“ se snad ani autorsky tvořit nesluší.

Bodů k diskuzi by se v textu našla celá řada, s leccím je možno nesouhlasit a mnohé lze snadno vyvrátit. Nicméně neměl by zapadnout hlavní motiv práce, totiž Martinova neustálá a dobře míněná snaha vyjasňovat si vlastní pohled na věc a tento osvětlovat ostatním, budovat svou pozici a vystupovat z ní do dialogu s prostředím, ve kterém se autor právě vyskytuje. V oblasti reflexe vlastního autorského směřování bylo vykonáno mnoho práce, a proto je také možné práci doporučit k obhajobě.

Navržené hodnocení: C

Dílčí otázky k další rozpravě:

Ve většině jevištních tvarů, kde bylo možno Martina vidět, se představuje mimo jiného jako interpret klasické hudby. Jaké různé funkce plnily tyto hudební výstupy v jednotlivých kusech, co se dramatické struktury týče?

V kapitole „Play with me!“ se mnoho mluví o hlasové stylizaci. Jak by bylo možné rozlišit stylizaci od stereotypizace?

Pavel Zajíček

27. září 2019 v Praze